

Potřebuje Univerzita Palackého logo?

Zcela záměrně pokládám otázku takto. Nejde mi o to, jestli potřebuje „nové“ logo, ale jestli vůbec. Podle všeobecné encyklopedie Universum (Odeon 2000) je logo označení používané především v reklamě a jde o emblém, graficky vytvořený znak např. nějaké firmy, organizace. Pravděpodobně jde o zkrácenou formu logotypu, její vizuální část. Asi by mohla vysoká škola mít takovou značku, ale Statut UP uvádí, že naše Alma mater má znak, což chápou spíše jako něco ve smyslu „erbu“, než jen grafické značky. Podle mého názoru je znak něco, co má mít daleko trvalejší podobu, která se tolik neřídí momentálními názory na podobu loga. Má to být něco, co patří k tradici vysoké školy, která se hlásí ke svému vzniku v roce 1573 a obnovení v roce 1946. „Současná podoba znaku UP je upravená verze, kterou vypracoval akad. malíř Aljo Beran již na podzim 1946. Na původním návrhu na štít nasedala nahoře hlava Pallas Athény v přilbici. Tento znak používá univerzita doposud jedině s tím rozdílem, že byla vypuštěna hlava Pallas Athény.“ (Viz František Šantavý a Emil Hošek: Organizace, pečeti a insignie olomoucké univerzity v letech 1573/1973. Univerzita Palackého v Olomouci 1980). Znak UP je jako ochranná známka zapsán u Úřadu průmyslového vlastnictví. Možná budu připadat mnohým jako příliš konzervativní, také si rozhodně nedělám nároky na to, že bych rozuměla modernímu

designu. Také vím, že rozdíl v použití označení „logo“ a „znak“ se příliš významem neliší. Přesto nevidím důvod k tomu, abychom měnili znak UP.

Diskuse o podobě a případné potřebě změnit znak UP probíhala velmi intenzivně hned v roce 1990. V archivu UP se zcela jistě najdou zápisy z jednání Akademického senátu UP, který se tomuto tématu věnoval. Asi jsou také k dispozici tehdy předložené návrhy. Po dlouhých (a mnohdy i vášnivých debatách) jsme dospěli k názoru, že budeme použít znak, který máme od roku 1946. Upřesnily se barvy, ve kterých má být používán a přesněji stanovily rozměry.

Nezpochybněji potřebu jednotného vizuálního stylu UP. Tady souhlasím s tím, co rektor Dúrr podle Žurnálu UP č. 20/2008 uvedl na jednání AS UP: „Jednotný vizuální styl by měl vyjadřovat „souměřitelnost akademické obce a posilovat interní komunikaci“. Dovolují si však připomenout, že grafický manuál již také univerzita má. Nevím přesně, ve kterém roce vznikl, ale to se jistě dá zjistit. Bohužel se nám nepodařilo přesvědčit členy akademické obce, aby se jim ve všech současných UP řídili. Snad bude současně vedení úspěšnější.“

Již několikrát jsem měla chuť vyjádřit svůj názor na některé změny, které na UP probíhají a probíhají. Vždycky jsem si ale nakonec řekla, že je plně v kompetenci současného vedení UP a odpovídajících samosprávných

orgánů je udělat. To, co mne vedlo ke zveřejnění mého názoru na stránkách Žurnálu UP tentokrát, bylo konstatování odborné poroty, která návrhy na jednotný vizuální styl posuzovala: „Stávající logo univerzity je neudržitelné...“ Opravdu si to myslí i většina akademické obce? Návrhy, které postoupily do druhého kola, jsem viděla zatím jen na webových stránkách. O ně mi teď ale ani nejde. Jde o to, jestli opravdu „musíme“ změnit současný znak UP kvůli zavedení jednotného vizuálního stylu. Budeme jej pak zase měnit znovu za nějakých dalších 50 nebo 60 let, případně i dřív, až se zase bude zdát, že už je „neudržitelný“?

Univerzita Palackého v Olomouci se výrazně mění, po roce 1989 došlo k mnoha změnám, které jsou zcela jasně patrné. Musíme proto ale měnit i znak UP? K tomu, abychom ke studiu získali kvalitní uchazeče, podle mého názoru spíše potřebujeme mít velmi dobré absolventy, kteří se uplatní nejen v ČR. Můžeme úspěšně využít nové formy pro seznámení uchazečů s nabídkou studia na UP např. ve virtuálním světě Second Life ve městě Bohemia. Pro získávání partnerů pro využití výsledků výzkumu musíme mít hlavně ty dobré a používatelné výsledky. A tak bych mohla pokračovat. Takže se ještě jednou ptám, potřebujeme „nové logo“, abychom uspěli?

Prof. J. Mačáková, emeritní rektorka UP,
Ústav patologické fyziologie LF UP

Zveřejňování závěrečných prací: Jak jsme pokročili?

Od roku 2006 veřejným vysokým školám zákon ukládá nevydělečně zveřejňovat disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba. Myslenka chytrá – každý by měl mít možnost podívat se, k jakým výsledkům jsou schopni se studenti dopracovat po letech naší péče za veřejné prostředky. Porovnat si úroveň škol, využít nové vzniklé znalosti, případně si ověřit, zda někdo nešvindluje. Zároveň úloha v dnešní době snadno realizovatelná: práci v univerzálně přístupném formátu (nejlépe PDF) umístit na web školy. Jenže to bych nesměl být naivní přírodovědec: jde totiž o úkol nadmíru složitý. Nejprve na něj bylo třeba získat projekt z rozvojových programů MŠMT: 1,175 milionu korun na technické vybavení a 975 tisíc na mzdy a odvody pracovníků, kteří tento komplikovaný problém vyřeší. Celkem tedy něco přes dva miliony korun. V roce 2006 se projekt začal řešit, jak si stojíme dnes? Na oficiálním webu UP se dosud k žádným disertačkám nebo diplomům nedostanu. Jsou však pracoviště, která si na svých webových stránkách zveřejňují své práce samy na vlastní pěst (namátkou katedry optiky, geoinformatiky či některé chemické katedry). Univerzita se zatím se zákonem vypořádala Šalamounsky: práce zveřejňujeme tím, že je uložíme v katederní knihovně, kde do nich teoreticky kdokoliv z veřejnosti může nahlédnout. Proč to nejde elektronicky? Od některých bližších zaslých kolegů se doslyším učená vysvětlení: bude se to zadávat přes STAG a STAG ještě neumí, aby se do něj mohlo dostat zvenčí (asi to bude chtít další projekt, aby to někdo STAG naučil). Je třeba vyřešit autorskoprávní otázky (strávil jsem několik hodin debaty s proponenty tohoto názoru, aniž bych pochopil, v čem je skutečný problém). Je třeba vyřešit otázku, jak naložit s případem, když diplomovou práci je umělecké dílo, například socha (naotit, dát do PDF a šup s tím na web, je zřejmě naivní představa ubohého laika).

Abych ale s dotazy nechtěl jít kovářičky, ale za kovář, oslovil jsem pana kancléře dr. R. Hladkého, někdejšího řešitele projektu, a pana prorektora doc. M. Chrásku, zodpovědného za univerzitní informační systémy. Jak si s tímto úkolem stojíme, jaké jsou výstupy onoho projektu a proč vlastně doposud neuveřejňujeme závěrečné práce na webu? Dr. Hladký mi odpověděl citací cílů projektu a omluvou, že po zrušení informačního centra se na této misi již nemohl podílet a předal ji příslušnému prorektorovi.

Doc. Chráška mi pak odepsal o něco konkrétněji, takže zde mohu citovat z jeho odpovědi, která popisuje stav po ukončení projektu: „V dubnu 2007, vzhledem k nevyjasnění formátu převodu dat mezi systémem STAG a Knihovním systémem, vznikla pracovní podoba směrnice rektora o zveřejňování závěrečných prací. Následně bylo, s provozovateli systému, vyřešeno vkládání informací o závěrečných pracích do STAGU, včetně vkládání elektronických verzí závěrečných prací. Ukázalo se však, že při vkládání závěrečných prací z celé UP může dojít k „přehlcení“ STAGU, protože Knihovní systém v té době nebyl firmou Kosmotron připraven k přijímání dat ze STAGU. Tento technický problém byl vyřešen až v prosinci 2007, tedy v době, kdy již byly závěrečné práce zadány. V říjnu 2007 se UP společně s dalšími 15 VŠ připojila k centralizovanému rozvojovému projektu MŠMT C1/2008 „Národní registr VŠKP a systém na

odhalování plagiátů“, který je realizován pod vedením Masarykovy univerzity. Tento projekt je prozatím v úvodní fázi a v současné době jsou uzavřány smlouvy se školami, které tento projekt řeší. Bližší informace lze nalézt na <http://theses.cz>. Vzhledem k tomu, že výsledky řešení projektu nebudou v dohledné době známy, je pro tento akademický rok připraven metodický pokyn rektora UP ke vkládání závěrečných prací do systému STAG. Konečná podoba směrnice rektora o zveřejňování závěrečných prací vznikne po vyhodnocení předběžných výsledků centralizovaného projektu, na podzim roku 2008.“

Tak tedy snad se dožijeme dne, kdy zákonu učiníme zadosť tak, jak byl míněn. Také věřme, že zmínky v tisku, které líčí univerzity jako zapouzdřené nepružné instituce, jsou jen nepěkné pomluvy, které s naší školou nemají pranic společného.

Prof. T. Opatrný, proděkan PŘF

Brus jazyka českého

Aktivní výplňková a zástupná slova vykazují značnou aktivitu aneb Trocha zábavy v rámci volnočasových aktivit

Bez výplňkových slov je život nějakým způsobem těžký. Bez nich to především prostě nejde, nicméně je třeba je jaksi vyhledávat a tak nějak se s nimi uktvávat.

Do počce výplňkových či zástupných slov se v úředních textech v poslední době dostávají výrazy, které tuto funkci držce nemějí. Příkladem jsou slova **aktivita**, **aktivní** a jejich odvozeniny pokleslé na úroveň slovní plevele.

Čteme-li například, že „univerzita třetího věku (U3V) je významnou složkou životních **aktivit** seniorů“, přivede nás to k úvaze, co si v této souvislosti pod slovním spojením „životní aktivita seniorů“ představit. Sugeruje to pocit, že bez U3V by seniorům selhaly základní životní funkce. Asi by místo tohoto šroubovaného vyjádření stačilo prostě konstatování, že U3V obohacuje život seniorů.

Podobně je to s cílem „**aktivnější** se účastnit zahraničních veletrhů mezinárodního vzdělávání“. Vycházíme-li ze současného stavu účasti UP na těchto veletrzích, kdy pracovníci kanceláře zahraničních styků navštěvují jeden veletrh za rok, půže asi spíše než o **aktivnější** účast o zvýšení jejich počtu.

Jistě nebude nikdo nic namítat proti snahám „zapojit se **aktivně**“ do různých vědeckých, vzdělávacích, inovačních a dalších programů. Jistě těžkosti činí jen představa, jaké jiné zapojení než **aktivní** by bylo možné. Podobně je tomu s „rozvinutím **aktivní** diskuse“. Těžko by se asi rozvíjela, kdyby byla pasivní. A stejně se to má s „pokračováním v **aktivní** propagaci“. K jinému než k **aktivnímu** pokračování by bylo zapotřebí vyvinout vsutku **aktivní** úsilí.

Zajímavý požadavek je „vyvíjet aktivity ke zřízení elektronického informačního systému pro poskytování informací na úřední desce UP“. Možná by bylo účelnější informační systém prostě zřídít než „vyvíjet **aktivity** ke zřízení“. Mimochodem zcela překvapivě má informační systém sloužit pro poskytování informací.

Končím heslem „Za **aktivní** přístup v boji proti slovní pleveli“.

-purista-